

Straż Polska

Dziennik polityczny i społeczny.

Redakcja i administracja ul. Przejazd № 8, skrzynka pocztowa 132. Telefon № 32.

CENY PRENUMERATY:

W Łodzi z odnośnieniem do domu miesięcznie mk. 5.50
kwartalnie „ 16.50

Cena pojedynczego numeru 25 fenigów.

Administracja otwarta od godz. 7 rano do 7 wieczór, w niedziele i święta od 7 do 10 rano. Redakcja czynna od godz. 8 do 10 wiecz. codziennie. Redaktor przyjmuje od 6 do 7.

OGŁOSZENIA: Nadesłane przed tekstem i w tekście mk. 2.25. Nekrologia — mk. 1.25. Reklamy po tekście (4 szp) — mk. 1.25. Zwyczajne (6 szp.) — 70 fen. Drobne ogłoszenia 12 fen. za wyraz. Każde ogłoszenie najmniej mk. 1.20.

Teatr Polski

Cegielniana 63,
poddyrekcja: Fr. Ryckiewskiego.

Sobota, 9 sierpnia r. b. po raz drugi
„Szlakiem Legjonów“
Sztuka w 4 aktach hr. L. H. Morstina.

Niedziela 10 sierpnia po połud. o g. 3 po ce-
nach popularnych
Podróż po Warszawie
Wodewil w 6 obr. Szobera z muz. Sonnenfelda.

Niedziela, 10 sierpnia r. b. o g. 8 wieczorem
Zaczarowane koło
(Premjery)
Baśń fantastyczna w 5 akt. L. Rydla.

W DRAŻLIWEJ SPRAWIE.

Posel Jan Zamorski, jako przewodniczący Komisji sejmowej dla badania okrucieństw ukraińskich, wysłał na ręce wiceministra spraw zagranicznych p. Władysława Skrzyńskiego następujące pismo:

Wielce Szanowny
Panie Podsekretarzu Stanu.

Dzienniki donoszą, że wskutek zabiegów ukraińskich Państwa Sprzymierzone i Stowarzyszone zamierzają wysłać do Galicji Wschodniej osobną Misję Międzynarodową, która ma zbadać okrucieństwa, dokonane rzekomo przez wojska polskie na Ukrainach podczas ostatniej ofensywy naszej.

Jako przewodniczący sejmowej Komisji dla badania okrucieństw, dokonanych przez ukraińców podczas odwrotu wojsk ukraińskich i podczas kilkunastu dni rządów ukraińskich w Galicji Wschodniej, stwierdzam następujące fakty:

1) Okrucieństwa ukraińskie, dokonane na cywilnej ludności polskiej i na rozbrojonych jeńcach polskich, urągają nie tylko umowom międzynarodowym, zawartym w Genewie i Hadze, lecz także wszelkim zachodnim pojęciom o ludzkości i człowieczeństwie.

2) Tak Naczelne Dowództwo wojsk polskich, jak polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych upraszały kilkakrotnie Mocarstwa Sprzymierzone i Stowarzyszone do wzięcia udziału w pracach Komisji sejmowej dla badania okrucieństw ukraińskich za pomocą osobnej Misji międzynarodowej.

3) Była wtedy we Lwowie misja międzynarodowa pod przewodnictwem podpułk. De Renty i znalazła się nawet przy ekshumacji męczenników zloczewskich, dokonanej przed utworzeniem Komisji sejmowej i wojennej polskiej. Z misji tej jednak odwołano przedstawicieli Anglii i Ameryki, zaznaczając, iż prawdopodobnie na miejsce panów odwołanych nie wyznaczy się nowych przedstawicieli.

4) Rząd francuski i rząd włoski wyznaczyły na krótki czas swoich delegatów do naszej komisji pp. majorów Magno i Foà, ale rządy Anglii i Ameryki nie przychyliły się do zaproszenia Naczelnego Dowództwa i Ministerstwa Spraw Zagranicznych, wymienieni zaś panowie wyżej dwaj wyraźnie oświadczyli, że zastępują tylko swoje rządy, nigdy zaś całości Mocarstw Sprzymierzonych i Stowarzyszonych.

Te fakty wskazują jasno, że Konferencja Mocarstw Sprzymierzonych i Stowarzyszonych nie uznaje za stosowne przekazać się przez zaufanych delegatów o tem czy ukraińcy rzeczywiście rządzą i prowadzą wojnę w sposób niezgodny z konwencjami międzynarodowymi. Gdyby obecnie zapragnęli przez osobną misję stwierdzić, czy polskie władze prowadzą wojnę w sposób poprawny, czy nie, daby dowód jednostronnego uprzedzenia przeciw Polsce. Już w sprawie żydowskiej mieliśmy szereg misji, badających zachowanie się Polaków wobec żydów, ale misje te starannie uchylały się przed badaniem zachowania się żydów, wobec Polaki i Polaków. Gdyby więc ta nowa mi-

sja przyszła do skutku, mielibyśmy wyraźny dowód, że pewne czynniki kierujące nie chcą słyszeć o bezprawach i zbrodniach dokonywanych na Polsce i Polakach, natomiast bardzo skwapliwie zbierają wszystkie zarzuty skierowane przeciw Polsce. Wkrótce też musielibyśmy oczekiwać misji do badania bezprawia polskiego wobec Niemców, Litwinów, Rosjan, Czechów i wości wszystkich naszych przeciwników, którymby spodobalo się wnieść przeciw nam choćby zmyślone zażalenia, gdy na nasze skargi było się głuchymi.

Osobliwe światło rzuca na ten zamiar fakt, że Polska jest narodem i państwem samodzielnym, przez Koalicję urzędowo uznanem i z państwami Koalicji sprzymierzonym. Natomiast państwa ukraińskiego nie ma, a naród ukraiński jest uważany na Zachodzie za część narodu rosyjskiego.

W tem jednostronnem wyszukiwaniu przewinień polskich widzę nchybienie godności narodu polskiego.

To też jako Polak i jako przewodniczący Komisji sejmowej, która nie doczekała się uzupełnienia przez delegatów Mocarstw Sprzymierzonych i Stowarzyszonych, zakładam niniejszym uroczysty protest przeciwko projektowi wystania takiej jednostronnej misji śledczej i upraszam Wielce Szanownego Pana Wiceministra, żeby:

a) przestrzegł rządy Mocarstw Sprzymierzonych i Stowarzyszonych przed podobnym krokiem;

b) gdyby mimo tego przestrzeżenia powyższe rządy obstawiały przy wysłaniu takiej misji śledczej, żeby odmówił członkom tej misji prawa wstępu do Państwa Polskiego.

Ne możemy wobec naszych sojuszników nieustannie śledzić na jawie oskarżonych.

Z pełnym szacunkiem Jan Zamorski.
Warszawa, 3 sierpnia.

Tyle list pisał Zamorski. Trudno zaprzeczyć, iż sprawa, którą on poruszył, należy do nader subtelnych. Postępowanie niektórych członków ententy wobec Polski zbyt często jest trudne do zrozumienia. A może tem łatwiej odgadnąć zakulisowe czynniki, odgrywające w takich rzeczach pierwszorzędną rolę... Ver.

Ziemia Czerwieńska wobec plebiscytu.

Wiedząc, iż Galicję wschodnią przyznają nam kongres „na szereg lat”, jak również, iż o jej właściwej przynależności państwowej rozstrzygnie — choćby po „szereg lat” plebiscyt, zaniepo oity poważnie opinie polską. Czyżby — pytamy się zdumieni — ta krew ofiarna, która popłynęła w obronie ziemi kresowej, przelana być miała na próżno, czyżby zbrodnie hajdamackie naprawdę święciły triumfy? Dlaczego koalicja nie chce uznać stanowczo i nieodwołalnie naszego prawa do tej ziemi? Przecież mamy za sobą wszystkie argumenty, jakimi tylko w kwestjach takich rozporządzać się zwykło, a więc: ziemia ta geograficznie jest z nami złączona, historycznie jest naszą, na tym obszarze mamy prawie 40% ludności polskiej, ludności autochtonicznej i wrosłej w tą ziemię.

Gospodarczo ziemia ta stoi tylko

Przedsiębiorstwo Budowlane

Stanisława Goszczyńskiego

w Łodzi ul. Św. Benedykta 7, I-sze piętro

prowadzące wszelkie roboty wchodzące w zakres

Budownictwa, Budowy Bruków Ulicznych, Szos Bitych, Mostów, wszelkich Robót Brukarskich, Ziemnych i Betonowych, zostało przeniesione na ulicę Św. Benedykta 7 z ulicy Piotrkowskiej 150.

nam, bez naszej pracy i naszego kapitału przemieni się ona na mało produktywną terytorjum, bez niej też kuleć będzie gospodarka państwa polskiego.

Chcąc nam narzucić plebiscyt, sądzą że to najlepszy sposób wybrnięcia z zawiłych problemów. Tymczasem plebiscyt w takich warunkach, jakie są na Ziemi Czerwieńskiej, jest niesprawiedliwością, bo przekreśla on wszelkie inne tytuły i losy kraju uzależnia jedynie od nadwyżki liczebnej, choćby nieznacznej, jednego z plemion.

Plebiscyt jest zrozumiałym, gdy chodzi o rozgraniczenie dwóch narodowości, jak to jest np. na Śląsku Cieszyńskim, ale nieodpowiednim, gdy granicy tej wytknąć się nie da, gdzie ludność żyje pomieszana ze sobą, jak jest właśnie w Galicji wschodniej.

Czyżby dlatego jedynie, że przewyższają nas na tym obszarze o jakie 20—25%, mieli być Rusini naszymi władcami — oni, lud bez tradycji państwowej, bez skryształizowanej należycie idei narodowej, niżsi w dodatku od nas kulturalnie i gospodarczo? Ta ich niższość kulturalna i gospodarcza jest nie tylko faktyczną, w tej chwili, ale — że się tak wyrażę — immanentną, t. zn. my przewyższamy ich zdolnością do rozwoju gospodarczego i kulturalnego.

Wystarczy dla stwierdzenia tej tezy parę danych statystycznych. Prof. Romer obliczył, że ze wzrostem w danym powiecie ludności polskiej o 10% wzrasta równolegle ilość zboża na głowę rocznie o 40 kg. Podatku Rusini w Galicji wschodniej płacili tylko 26%, chociaż licznie nas przewyższają. Z samej kurji wiejskiej (bez dworów i miast) Polacy w Galicji wschodniej płacili 42% podatku.

W przemyśle, handlu, zawodach inteligentnych mamy ludzi zatrudnionych prawie 8 razy więcej, aniżeli Rusini. Alfabetów u nas 26%, u Rusinów 62%. I to wszystko mimo tych samych praw politycznych i identycznych warunków życiowych.

Spytajmy się teraz: co znaczy nadwyżka liczebna wobec takiej niższości produktywnej i kulturalnej?

Jeżeliby zaś miało się już ludzi traktować tylko jako liczbę, pod jeden strychulec wszystko podciągnąć i powszechnem głosowaniem rozstrzygnąć, to urządziłby głosowanie naprawdę demokratyczne i nowoczesne, głosowanie proporcjonalne.

Weźmy pod uwagę cały obszar polsko-ruski od Sanu po Dniepr, na tym obszarze zliczmy głosy i stosownie do wyniku podzielimy się tym obszarem. Statystyki urzędowe wykazują, że na całej tej polaci mieszka Polaków około 5 milionów, Rusinów (Ukraińców i Rosjan) nieco więcej niż 10 milionów, a więc Polsce przypaść winna jedna trzecia część tego obszaru. To da nam z pewnością linię Zbrucza. Uwzględniając też tu należało i ilość ziemi w polskich a ruskich rękach, bo na państwo składają się dwa czynniki: naród i ziemia. My zaś ziemi mamy z tej strony Zbrucza stanowczo więcej niż Rusini, a po tamtej stronie należy do nas jeszcze 35 tys. km. kwadrat.

Prez. Paderewski oświadczył, że granice obszaru, jaki ma być poddany w Galicji wschodniej ewentualnemu plebiscytowi, są jeszcze nieokreślone. Tu odrzuć musimy uczynić stanowcze zastrzeżenie. Gdyby w ostateczności miało już przyjść do plebiscytu, to żądamy kategorycznie po pierwsze: plebiscyt nie śmie obejmować Lwowa i terytorjum, łączącego go z Polską, jak również terenu, gospodarczo dla Lwowa niezbędnego. Lwów bowiem krwią swoich dzieci zaznaczył już swą wolę i hańbą by było dla niego, gdyby jeszcze mu kazano głosować, gdzie chce należeć. Po drugie: plebiscyt nie może obejmować Borysławia i całego zagłębia naftowego. Po trzecie: stanowczo musi nam być zostawiona wspólna granica z Rumunią tego bowiem wymagają nasze interesy gospodarcze i strategiczne. I wreszcie: wschodnia nasza granica musi być poprowadzona, żebyśmy od południa nie mieli żadnego klina, czy to ukraińskiego, czy rosyjskiego.

Na północ od Ziemi Czerwieńskiej przypadnie nam, w najgorszym razie, linia Bugu, zważyć przeto należy, jak karykaturalną byłaby konfiguracja naszych granic, gdyby nam odcięto całą Galicję wschodnią!

Jeśli się to wszystko weźmie pod rozwagę, okaże się, że jedynie słusznym wyjściem z całej tej sytuacji, jest przyznanie Ziemi Czerwieńskiej stanowczo i na stałe Polsce. Uznajemy waleń zwycięstwo ruskiego na tym obszarze i chcemy mu dać należne prawa, godzimy się na autonomię narodową, ale o oderwaniu tych obszarów od Polski mowy być nie może.

Koalicja chce nam dać, kraj ten

ponoć „tymczasowo“. Co to znaczy? Czyli to wrażenie, jakby chciano w przyszłości dać go komu innemu, lecz na razie, gdy Rosja Kołczaka i Denikina jeszcze nie istnieje, gdy „Ukraina“ jeszcze w dziedzinie fantazji, niech go Polska przetrzyma i nim się zaopiekują. Przeciwno temu społeczeństwo polskie musi z całych sił zaprotestować. Taki stan przejściowy ma być tylko będzie współzycie obu narodów i osłabianie żywiołu polski. Rosja irredenta się wzmoże, Rusini zamiast na drodze szczerzej ugody z Polakami dążyć do rozwoju swych sił narodowych, wyteją całą energię ku przygotowywaniu przyszłego plebiscytu, ku ugruntowywaniu nienawiści do Polaków.

Ze strony znowu żywiołów polskich mniej uświadomionych, lubo małem poczuciem obywatelskim, obawiać się należy desercji z tej ziemi i emigracji w głąb Polski. Poczyna ludzkie sprzedawać ziemię, domy, nie będą czynić żadnych wkładów w gospodarską i przedsiębiorstwa, bo powiedzą sobie: kto wie, co się z tem jutro stanie?

Jak długo nie będzie stanowczej decyzji, tak długo kraj ten będzie ziemią podmienioną, wulkanem zięjącym bezustanku ogniem. Dobro nasze i dobro tej nieszczęsnej ziemi każą nam bronić się przeciw wszelkim zamysłom plebiscytowym.

Telegramy.

Komunikat Sztabu Generalnego.

Warszawa, 6 sierpnia (PAT).

Front litewsko-białoruski.

Na południo-wschód od Wilejki dotarły nasze przednie oddziały do linii Zagacie, Biesiady, Żukówka.

Na odcinku na północ od Mińska ożywiona obustronna działalność artylerji. Na zachód od Mińska zajęły nasze oddziały w kontrataku **Wielkie-Sioło**. Nieprzyjacielskie ataki na Białorusie i na odcinku sieniawskim zostały odparte. W odcinku Łunińca odparliśmy silne ataki nieprzyjacielskie na wschód od Łachwy. Nasze oddziały prowadzą na tym odcinku dalszą akcję celem oczyszczenia przedpola z nieprzyjaciela.

Zdobycz z dnia wczorajszego wynosi 100 jeńców i 1 karabin maszynowy.

Front galicyjsko-wołyński.

Bez zmiany.

Wz. szefa sztabu generalnego
płk. Haller.

Sytuacja na Węgrzech.

Budapeszt, 6 sierpnia (PAT). Rad. poz. Po wrosceniu wojsk rumuńskich do stolicy Węgier wkroczyły tam również pułki rządu szwedzkiego. Żołnierze tych pułków są jednak źle uzbrojeni. Wśród wojsk rządu szwedzkiego znajduje się batalion z 1800 oficerów, którzy przypięli sobie żółte kokardy, prasykając, że ich nie złożą, dopóki nie pomogą wszystkim obywatelom dokonanych na ich rodzinach przez rząd komunistyczny.

Berlin, 6 sierpnia (PAT). Radjo poz. Na Węgrzech zaczyna się objawiać ruch reakcyjny, a to na skutek wymarszu wojsk szwedzkiego. Powołanie wymieniają arcyksięcia Fryderyka jako przyszłego króla.

Wiedeń, 6 sierpnia (PAT). Z Budapesztu donoszą: że wojska czesko-słowackie przekroczyły linię demarkacyjną i marszerują na Budapeszt. Pojawia się również wieść, że 2500 żołnierzy francuskich wyruszyło z Szwajcarii i marszeruje na Budapeszt i że nadejdzie tam prawdopodobnie kilka oddziałów angielskich od strony Reki.

Wyjazd delegacji Austrii z Paryża.

Paryż, 6 sierpnia (PAT). Radjo warsz. Delegacja finansowa austriackiej wyjechała w poniedziałek wieczorem z St. Germain do Wiednia. Renner wyjechał do Wiednia w środę po wręczeniu kontrproponcji. Wszyscy prawie delegaci będą tawarzyć w przyszłości do Wiednia, gdzie zostaną około 8 dni. Wtęga więc do St. Germain około 15 sierpnia.

Do Naczelnika Państwa.

Warszawa, 6 sierpnia (PAT) — Do Naczelnika Państwa nadeszła pomiędzy innymi następująca telegrama: Do Naczelnika Państwa Lwów. Naczelniku! Wychoławszy w krwawym trudzie i znoju podziemie bróź polski. Pierwszy po 63 roku podniósł hasło ostatecznej walki o Polskę. Ocie zstępy młodzieży polskiej wskrzesiłeś, polski huf żołnierski w pamiętnym dniu 6 sierpnia. Twoja zasługa, że zmasania światowe zastały nas z bronią w rękę. Do końca wytrwale broniłeś honoru, polskości sztandaru i czci żołnierskiej przeciwko zamachom zaborców. Twierdza Magdenburga nie zamknęła ducha Twego. Zorganizowałeś do walki z zaborcami P. O. W., gdzie schronienie znalazły ścigane przez wroga zastępy legionistów, którzy utworzyli w dzień zmartwychwstania gotowe i bitne drużyny.

Oto w proch i w pył runeli trzej zaborcy, a został się znak Twój święty. Pierwszy raz w zjednoczonej i niepodległej Ojczyźnie obchodzimy rocznicę Twojej

myśli i Twojej woli. Armia polska stała wiernie na straży wolności i niepodległości granic zjednoczonej Ojczyzny. Pierwsze koninki tej armji powstały z szeregow legionistów i P.O.W.

Rada miasta Lwowa postanowiła złożyć dzień ten uroczystości uczci, tembardziej, że miasto nasze było kolebką polskiego ruchu militarnego, kolebką strzelców i drużyniaków, a garstka pierwszych obrońców Lwowa rekrutowała się z Twoich wychowalców, z Twoich żołnierzy, dokoła zgromadziły się bohaterkie zastępy lwowskiej młodzieży polskiej.

Prezydium rady miasta przesyła Ci wyrazy hołdu i wdzięczności, a zarazem prosi o zaszczytowanie naszego obchodu Swoją obecnością, o ile sprawy publiczne na to Ci pozwolą. Żyj nam i wojui na chwałę, wielkość i pożytek Ojczyźnie, Naczelniku!

Imieniem lwowskiej rady miejskiej:
Obirek m. p.

Sytuacja na Litwie.

Warszawa, 6 sierpnia (PAT) — Ze źródeł najzupełniej wiarygodnych otrzymujemy następujące informacje o sytuacji na Litwie:

Niemcy z początkiem lipca ewakuowali niemal całe państwo taryby z wyjątkiem terytorjów z zachodnich, zostawiając na miejscu policie tajną i niektóre urzędy. Został też dr. Zimmerle hodowca państwowej litewskiej. Ewakuacja ta była jednak pozorna, natychmiast bowiem zaczęły napływać z powrotem masy Niemców przebranych po cywilnemu.

Kwestii nie ulega, że szykuje się jakiś zamach niemiecki. Stwierdzono, że pozornie rosyjskie wojska ks. Litwa kompletnie rząd niemiecki swoimi oficerami i żołnierzami przebranymi w rosyjskie mundury.

Ze źródeł najbardziej wiarygodnych wiadomo, że na przykład 30 lipca b. r. dwiema liniami kolejowymi z Kurlandji z Niemiec ku Rydze przejechało 12 pociągów takich wojsk. Żołnierze we wszystkich tych 24 eszelonach ubrani byli w nowiutkie mundury rosyjskie ozdobione czarnym dwugłowym orłami i odznakami o barwach rosyjskich.

Jeden z przedstawicieli niemieckich w Kownie wyraził się w prywatnej rozmowie, że Niemcy przegrali wojnę na zachodzie, ale na wschodzie muszą ją wygrać. Wojnę na wschodzie wygra ten, kto ogarnie swoim wpływem Rosję. Koalicja nie zdradza zdolności w tym kierunku. Fiaszko zamierzonej konferencji na wyspach książęcych jest również kompletne jak niedołączona afera z Kołczakiem. My Niemcy stawiamy odrazu na obydwa konie: Na rewolucję i na reakcję. Bolszewików mamy w rękę od początku, a teraz musimy

przez Litwę obsadzić stawkę reakcyjną. Do tego zwycięstwa na wschodzie przeszkadza Polska, ale w niej potrafimy zrobić bolszewizm.

Rząd litewski jest usilnie wciągany w obręb wielkich planów wschodnich Niemiec, które zewnętrznie się mają niebawem. Ogromna większość taryby jak również większość ministrów urzędowo odzegnuje się od sojuszu z Kołczakiem, podkreśla jednak stale, że przenosi go na porozumienie z Polakami. Bardziej pojednawczo dla Polaków są usposobieni ministrowie Kairys i Witejnis. I oni jednak nie pozwalają mówić o żadnym sojuszu polsko-litewskim bez Wilna. Wogóle z rządem obecnym litewskim nie jest do pomyślenia żaden polski układ.

Niektóre organa administracyjne dopuszczają się w stosunku do Polaków szeregu nadużyć. We wielu kościołach zniesiono nie tylko kazania polskie, ale nawet odczytywanie po polsku Ewangelji. Represji nie uniknęły i instytucje polskie. Gmach Sokoła zarekwirowano. „Ziemi Kowieńskiej“ cenzura nie pozwala na przedruk artykułów z urzędowej Litwy. Stosunek ludności litewskiej do Polaków jest naogół życzliwy, oprócz miejsc, gdzie byli bolszewicy i gdzie rozbudzone są instynkta klasowe.

Więść o reformie rolnej w Królestwie już po wsiach się rozeszła i robi jaknajlepsze wrażenie, rząd bowiem litewski ograniczył się dotąd tylko do obietnic i nie do nieobowiązującego spisywania życzących sobie mieć ziemię. Na mocy tych spisów podobno władze rządowe wysnuły wniosek, że wyłączenie będzie musiało objąć 19% średniej i większej własności.

Brak węgla w Europie.

W St.-Zjednoczonych.

New York, 5 sierpnia (tel. wł.) Według „New-Jork Herald“ należy oczekiwać w tym roku w St.-Zjednoczonych braku węgla. „National Coal Association“ nawołuje publiczność do poczynienia wszelkich zakupów, albowiem niedostateczność produkcji spowoduje w krótkim czasie znaczną awaryjną cenę węgla.

W Belgii.

Bruksela, 5 sierpnia. (tel. wł.) Rząd wydał zakaz wywozu węgla z Belgji, wobec jego braku w kraju.

Pożyczka dla Kołczaka.

London, 6 sierpnia. (PAT). — „New York Times“ donosi, że rząd Kołczaka prowadzi układy o pożyczkę z udziałem banków angielskich.

Dymisja gabinetu austriackiego.

Bern, 6 sierpnia. Wiedeńskie biuro korespondencyjne donosi, iż gabinet austriacki uchwalił podać się do dymisji.

W Francji.

Paryż, 5 sierpnia (tel. wł.) Komisja odszkodowań debatowała w Wersalu nad dostarczeniem przez Niemcy węgla, zgodnie z zasadami traktatu pokojowego. Stwierdzono, że węgiel, dostarczany dotąd przez Niemcy pozbawiony jest całkowicie palności.

We Włoszech.

Rzym, 5 sierpnia (tel. wł.) Wobec braku węgla skasowano znaczną liczbę pociągów, poczynając od 1 sierpnia. Między innymi ukazano 3 pociągi bezpośrednie idące codziennie z Rzymu do Paryża.

Delegacja polska w Rzymie.

Rzym 6 sierpnia. (PAT). — Havaa. Król przyjął upoważnionego ministra Polski Siermuntę, radcę legacyjnego Baranowskiego oraz członków wojskowej misji z generałem Kątsowskim na czele.

Szwajcaria broni się przed bolszewizmem.

Genewa, 6 sierpnia (tel. wł.) W kancelarii konfederacji szwajcarskiej złożono petycję, podpisaną przez 114,000 osób, żądającą gwałtowną petycję antybolszewicką. Petycja domaga się wzięcia do konsultacji federalnej paragrafu na mocy którego władze miałyby obowiązek bezwzględnego aresztowania obywateli szwajcarskich, którzy narażają na szwank bezpieczeństwo wewnętrzne kraju.

Zwycięstwa Denikina.

Czerwoni stracili 50.000 żołnierzy.

Paryż, 5 sierpnia (tel. wł.) — Dzienniki tutejsze podają następujący komunikat dowództwa armji gen. Denikina:

W kierunku Astrachania wojska gen. Denikina sięgają delty Wołgi. W kierunku na Aleksandrowsk, zajęliśmy Werchnie-Dnieprowsk. Więcej na północ zdobyliśmy Aleksandrowsk, Orzechów, Melitopol i Perekop. Cały półwysep Taurydski został opuszczony przez bolszewików.

Nieprzyjaciół cofa się w kierunku na Saratów, Tambow, Woroneż, Kursk i Cherson.

Straty czerwonych od 24 czerwca do 3 lipca przewyższają 50.000 ludzi. Armje nasze zdobyły prawie połowę całej żywności, w którą południowy front bolszewicki był zaopatrzony.

Pod wpływem zwycięstw gen. Denikina zauważyć można wśród ludności wybuchy egzaltacji religijnej i patriotycznej.

Pachód Denikina.

Paryż, 6 sierpnia (PAT) — Radjo poz. Do dzienników francuskich donoszą z Ekaterynorodu: Armja Denikina ciągnie naprzód w stronę Astrachania.

W kierunku Aleksandrowska zajęła ona Wierchniodnieprowsk, dalej na południe wyparła bolszewików z Aleksandrowska, Orzechowa, Melitopola i Perekopu. Nieprzyjaciół cofa się w stronę Saratowa, Tambowa, Woroneża, Kurska i Chersonia. Aby zapobiedz rozluźnieniu się karności w czerwonej gwardji bolszewicy zaprowadzili karę różek.

Wycofanie Anglików z Archangielska.

London, 6 sierpnia, (PAT) — Radjo poz. Wiadomość o wycofaniu wojsk angielskich z Archangielska wywołała wśród wojsk rosyjskich walczących przeciw bolszewikom, jakoteż wśród ludności przynależącej do ententy. Z urzędowego komunikatu okazuje się, że wojska rosyjskie znajdujące się na odcinku nad Onegą w pobliżu morza Białego, na zachód od Koli do Wołgi starły się z bolszewikami.

Dziennik „Times“ nawołuje rząd angielski, aby wojsk nie wycofał, bo chodzi o podtrzymanie powagi i moralności armji i ochronę wojsk ententy walczących na froncie południowym.

W Niemczech 9-cio godzinny dzień pracy.

Berlin, 6 sierpnia, (PAT). — Radjo poz. Dzienniki zapowiadały, że wkrótce zacznie obowiązywać w całych Niemczech 9-godzinny dzień pracy, a w niektórych gałęziach 10-godzinny zależnie od zużycia sił przy pracy. W zawodach, których praca jest cięższa jak na przykład w zawodzie fryzjerskim, praca trwać będzie 10 godzin. Piama sądzi, że także Francja wróci do 8 godzinnego dnia pracy, a tylko szwajcarska Rosja pozostanie przy 8-godinnym dniu pracy.

Francja pamięta o poległych.

Paryż, 6 sierpnia (tel. wł.) Senat przyjął projekt projektu prawa dotyczącego ustanowienia pamięci poległych i gloryfikacji ofiar wojny. Według prawa powyższego nazwiska walczących i ofiar cywilnych będą siane na specjalnych rejestrach i zostaną złożone w Panteonie.

Nadto w każdym merostwie zostanie złożona książka złota, zawierająca nazwiska poległych, pochodzących z odpowiedniej gminy. Wreszcie raz do roku w listopadzie w każdej gminie odbywać się będzie uroczystość poświęcona pamięci bohaterów poległych w obronie ojczyzny.

8 sierpnia w Warszawie.

Lwów, 6 sierpnia (PAT). — Dziś o godzinie 5 rano orkiestra wojskowa odegrała pobudkę na ulicach miasta. O godzinie 9 m. 30 odbyła się msza polowa na stokach cyadeli. Przed ołtarzem ustawili się generalny delegat dla Galicji Gałęcki, generał Głoburki, generał Madjara, Główny pełnomocnik czerwonego krzyża Jarosiński, komendant miasta Linda, szefowie urzędów, prezydent miasta Neuman z wiceprezydentami, przedstawiciel francuskiej misji wojskowej, grupa uczestników powstania 63 roku, korpus oficerski, młodzież szkolna, delegaci stowarzyszeń i instytucji społecznych oraz tłumy publiczności.

Mszę polową odprawił ks. biskup Bandurski. W czasie nabożeństwa przegrywała orkiestra wojskowa. Po nabożeństwie wygłosił ks. biskup Bandurski kazanie do wojska i publiczności, przypominając znaczenie dnia dzisiejszego, który jest dla nas rocznicą powstania armii polskiej.

W pracy dla Polski niema przekonani politycznych, ani partii, jest tylko jedno wielkie stronnictwo — Polska. Gdy ks. biskup skończył odczytywać się okrzyki na cześć Naczelnego wodza i na cześć biskupa.

General Głoburki odczytał rozkaz Naczelnika Państwa do żołnierzy. Nastąpiła dekada przed przedstawicielami misji zagranicznych, generalicją i delegatem generalnym. Następnie ruszył do miasta pochód, który rozwiązał się przed pomnikiem Mickiewicza. Wieczorem odbyła się uroczysta akademja w teatrze miejskim.

Rewelacja Maksymiljana Badońskiego.

Berlin, 6 sierpnia (PAT). — Radjo pozn. Książę Maksymilian Badoński ogłasza zapowiedziane swe rewelacje. Opisuje on szczegółowo swą rozmowę telefoniczną z cesarzem Wilhelmem.

W dniu 8 listopada cesarz nie był ściśle poinformowany o stanowisku wojska wobec jego osoby. Mówił o wojskowej ekspedycji karnej na Berlin. Nie mógł go namówić do zgłoszenia abdykacji. Gdyby niemieckie dowództwo było w dniu 8 listopada zawiadomiło cesarza o tem, o czem uwiadomilo go w dniu 9 listopada, wówczas niezawodnie cesarz byłby abdykował jeszcze 8 listopada, a w takim razie socjaliści byłiby zdolni zatrzymać w fabrykach większą część robotników. Oczywiście i wtedy byłoby wybuchy rozruchy i bunt, ale ograniczyłyby się one do żywiołów skrajnych lewicowych i skrajnych. Na wojsku w Berlinie było można jeszcze wtedy polegać. Właśnie najważniejszym punktem łączności żołnierzy z robotnikami było to, że cesarz nie abdykował.

Przybycie ambasadora.

Paryż, 5 sierpnia. Agencja „Union” donosi z Omska, że przybył tam świeżo zamianowany ambasador amerykański przy rządzie rosyjskim Mordss.

Japonia a Stany Zjednoczone.

Paryż, 6 sierpnia (PAT). Radjo warsz. „Paris Midi” wyraża przekonanie, że Japonia wskutek postawy, jaką zajęła w sprawie Szantungu ściągnie na siebie powszechną nieprzyjaźń.

Japonia powinna przedstawić natychmiast przed radzie 4-ch tajne dokumenty, dotyczące zwrotu Szantungu Chinom. De Bouchi, poseł pełnomocny w Waszyngtonie oznajmił, że Japonia nie mogła wyjawic swoich zamiarów przed podpisaniem traktatu pokojowego przez Chiny. Oznaczałoby to, że Chiny winny rozpocząć od nałożenia sobie stryczki na szyję. Jeżeli Japonia nie uczyni nic coby mogło zadowolić naród amerykański, opinia publiczna skieruje się przeciwko niej. Sprawa Szantungu jest o wiele ważniejsza niż się wydaje na pozór.

Jest to Alzacja i Lotaryngja Oceanu Spokojnego. Czyżby Japonia chciała sprowokować Amerykę, która w razie konfliktu byłaby popierana przez Anglię i Francję? Japonia w ostatnich czasach zyskała państwa hypokryzji. Taka dwulicowość polityczna uważana być winna za anachronizm w dobie, w której tak bardzo liczyć się trzeba z psychologią mas.

Rokowania polsko-niemieckie.

Berlin, 6 sierpnia (PAT). — Radjo pozn. Zapowiedziane tu na dziś rokowania polsko-niemieckie odbędą się w późniejszym bliżej jeszcze nie określonym terminie.

Międzynarodowa komisja administracyjna na Węgrzech.

Bazylija, 6 sierpnia (tel. wł.) Telegrafu a tu z Wiednia „Neues Wiener Tagblatt” donosi o nowostani specjalnej komisji administracyjnej we Wiedniu, której zadaniem będzie utrzymanie porządku i przeprowadzenie nowych wyborów na Węgrzech. Komisja ta składać się będzie z oficerów angielskich, francuskich, włoskich i amerykańskich. Wezwano do Wiednia wszystkich przebywających zagranicą u marksowanych działaczy socjalistycznych, mających wpływ w kołach sydykalistycznych.

Chiny się godzą.

Berlin 6 sierpnia (PAT). — Radjo pozn. Z Paryża donoszą, że izba chińska przyjęła ustawę w sprawie nastania pokojowych stosunków między Chinami a Niemcami.

Aljanci w komisji polsko-niemieckiej.

Paryż 6 sierpnia (PAT). — Radjo warsz. Reprezentantami aljantów komisji polsko-niemieckiej, która ureguluje sprawę oddania Polsce terytorium Prus wschodnich i Poznańskiego będą członkowie rezydującej w Berlinie misji wojskowej aljantów.

Śród w Rosji.

Helsingfors, 6 sierpnia (PAT). Radjo pozn. Pisma bolszewickie donoszą, że z powodu braku chleba w Rosji północnej chłopci ścinają niedojrzałe zboże i gotują kłosa jako strawę. „Trud” donosi, że elektrownia w Piotrogradzie zaopatrzona jest w paliwo tylko jeszcze na 2 miesiące.

Foch sprzedaje swą czapkę.

London, 5 sierpnia (tel. wł.) — Marszałek Foch zacząłarować swe „kepi”, które nosił podczas pierwszej bitwy nad Marną na rzecz funduszu dla oficerów-inwalidów. „Kepi” marszałka sprzedane będzie wraz z listem stwierdzającym jego autentyczność przez Focha. Przetarg odbędzie się publicznie. Dotąd zaofiarowano już za „kepi” 1000 funtów sterlingów.

Tunel pod la Manche.

Paryż, 5 sierpnia. Minister robót publicznych przedłożył radzie ministrów zarządzenia, zmierzające do urzeczywistnienia w jaknajkrótszym czasie projektu zbudowania tunelu pod kanałem la Manche.

Apro wizacja.

Paryż, 5 sierpnia. Rada ministrów na wniosek ministra rolnictwa i apro wizacji Noulensa zatwierdziła stałe ceny na zboże i zwykłego użytku trunki.

Amnestja.

Paryż, 5 sierpnia. Komisja poselska jednogłośnie przyjęła projekt ogólnej amnestji przestępców politycznych i wojskowych.

1000 rannych.

Czykago, 5 sierpnia (tel. wł.) — Dotąd liczba ofiar rozruchów wynosi: 27 zabitych w tej liczbie 12 białych oraz około tysiąc rannych, wśród których wielu śmiertelnie. Walki białych z czarnymi trwają dalej.

Denikin ma poparcie Anglii.

London, 5 sierpnia (tel. wł.) Na zebraniu członków Izby gmin gen. Briggs, szef misji angielskiej przy sztabie gen. Denikina oświadczył:

Ofensywa Denikina zwołnili dołąd 136000 mil kwadratowych ziemi rosyjskiej. Dzięki niej wzięto do niewoli 200000 jeńców.

Mówiący po nim Churchill oświadczył, iż jest przekonany, że Denikin posiada jądro dobrej armji. Polityka angielska polega na tem aby uczynić całkowitego poparcia Denikinowi za wyjątkiem wysyłania mu wojsk angielskich.

Ze Stolicy.

Połączenie komunistów z pepesowcami.

W niedzielę w teatrze żydowskim Kaminińskiego przy ulicy Obóznej odbyło się zebranie na którym dokonano połączenia dwóch związków zawodowych robotników

przemysłu metalowego pepesowców i komunistów.

Połączenie to doszło do skutku głównie na żądanie samych członków związków, którzy domagają się skończenia ciągłych walk partyjnych i „konkurencji” między obu związkami. Za kulisami jednak parli de tego głównie komuniści — przewodnicy, którym chodziło o schowanie się za plecami pepesowców i posatem mają oni nadzieję, że w związku połączonym dostaną rządy w swoje ręce i będą mogli skuteczniej swalać pepesowców.

Oczekiwano też osiągnięcia pewien skutek, mianowicie udało im się przeprowadzić uciwłą protestującą przeciw żądaniu pepesowców i rady robotniczej aby wszelkie strajki odbywały się za zgodą rady.

Co słyhać nowego?

Z uroczystości wczorajszych.

Wczorajszy obchód piątej rocznicy wkrzeszenia wojska polskiego, rozpoczął się na placu broni przy ul. Benedykta.

O godz. 10 rano, przed ołtarzem przenośnym po środku szpalarów wojsk załogi wojskowej, uroczystą mszę św. odprawił dziekan wojskowy ks. Buczyński w asyście księży Stypulkowskiego i Swietlińskiego i licznie przybyłego na uroczystość duchowieństwa, poczem po mszy świętej ks. dziekan wygłosił do wojsk okolicznościowe kazanie.

Po uroczystościach kościelnych do wojsk przemawiał dowódca okręgu gen. Osieński, a po przemówieniu tym, delegacja robotników fabryk Johna w Łodzi wręczyła gen. Osieńskiemu piękny dar stanowiący trzy artystycznie odrobione pamiątkowe granaty, z przeznaczeniem takowych dla komendanta Piłsudskiego, gen. Hallera i wice-ministra Sosnkowskiego, za co gen. Osieński dziękował robotnikom i życzył im szybkiego uruchomienia przemysłu.

Po ceremoniach tych wojska rozpoczęły defiladę przed zebraniem sztabem oficerskim, poczem pomaszzerowały z orkiestrami na czele — do miasta, gdzie wśród oczekujących tłumów ciekawych przeszły przez całą ulicę Piotrkowską.

O godz. 2 po południu w sali teatru Polskiego, gustownie przybranej zielenią odbyła się Akademja, którą rozpoczął dr Kopciński okolicznościowym przemówieniem, poczem orkiestra wykonała hymn „Boże coś Polskę”, a następnie kolejno przemawiali poseł na Sejm Fichna, komendant miasta kap. Bilyk, deklamowali p. Piłarski i pani Szreniawa.

O godz. 5 po poł. odbyło się uroczyste posiedzenie Rady Miejskiej pod przewodnictwem p. Kerna, przy obecności komendanta gen. okręgu, generała Osieńskiego ze sztabem, komendanta miasta kap. Bilyka, naczelnika policji Zbrozka i publiczności.

Przemawiali radny Klimaszewski i poseł do Sejmu Fichna, poczem na wniosek przewodniczącego uchwalono odpowiedniej treści rezolucje w których — między innymi — przyznano Nauczelnikowi Piłsudskiemu obywatelstwo honorowe m. Łodzi, na domu przy ulicy Wschodniej, w którym Piłsudski był przez ochronę rosyjską, w swoim czasie aresztowany postanowiono wmurować tablicę pamiątkową i ulicę Benedykta przemianowano na „ulicę 6-go sierpnia”.

Wieczorem w teatrze przy ul. Cegielnianej, odegrana została sztuka w 4 aktach L. H. Morstina p. t. „Szlakiem Legionów” — aczkolwiek nie dała ona poszczególnym wykonawcom pola do popisu — wykonanie jej na ogół biorąc sprawiło miłe wrażenie. Zwłaszcza część dekoracyjna stała na wysokości zadania. Nie zgodziłbym się jednak na łączenie staropolskiego stylu z renesansem, co silnie zaznaczyło się w architektonice dworku podkomorzego i dekoracji II-go aktu.

O sztuce pomówię innym razem. Godzi się zaznaczyć że pod względem literackim „Szlakiem Legionów” nie pozostawia wiele do życzenia, acz silny wpływ Wyspiańskiego i Kasprówca uwidoczniła się tu Wiersz „Szlakiem Legionów” piękny, obrazowy i wzniósł — Przed przedstawieniem wygłosił okolicznościowe przemówienie prezydent miasta A. Rzewski.

Z wydziału zaprowadzającego.

(k) Z wydziału zaprowadzającego sta informacja nas, iż o nie fabrykanci i właściciele zakładów przemysłowych nie złożą do 20 sierpnia r. b. wykazów robotników (w 2 egzemplarzach z podaniem rodzaju zajęcia i adresów), zakwalifikowanych przez inspektora pracy do otrzymania specjalnych racji żywnościowych, utracą prawo otrzymywania tych racji na m. wrzesień r. b.

Wykazy należy składać w oddziale żywnościowym Średnia 16, okienko nr. 1. Należy także dotrzeć i tych, którzy składali listy robotników na ubiegłe miesiące.

Z Szpitala Czerwonego Krzyża.

(k) Wobec wyjazdu na urlop kapelana tutejszego szpitala czerwonego Krzyża, ks. Szczepańskiego, obowiązki kapelana spełnia ks. prefekt Rabiniski.

Z parafji św. Stanisława Kostki.

(k) Obowiązki administratora parafji św. Stanisława Kostki, wobec wyjazdu na wywczasys ks. prałata Tymienieckiego, pełni zastępco ks. prefekt Rabiniski.

D. 15 h. m. jako w święto W. N. M. P. odbędzie się w parafji odpust, który poprzedzą nieszpory, w wigilię o godz. 7 wieczorem.

Z Kropki mleka.

(k) Ze względu na krytyczne położenie „Kropki mleka” magistrat przyznał tej instytucji subwydum w sumie 10.000 mk. Z ramienia magistratu walczy do Kropki mleka kilka osób w charakterze delegatów.

Na Uzdrowisko.

(k) Na spalona żydowka Uzdrowisko Bikur-Cholim, wydział dobroczynności wyznaczył 15.000 mk. tytułem zaliczki na odbudowę i uchwałę się przedstawił do zatwierdzenia magistratu.

Dla szpitali.

(r) Tow. Pomocy dla Żołnierza Polskiego zwraca się gorącą prośbą do społeczeństwa o składanie w Burze T-wa (Piotrkowska 96 I p.) pecherzy do lodu, potrzebnych na kompresy dla chorych żołnierzy.

Mając za zadanie opiekę nad szpitalami łódzkimi, T-wo nie wątpi, iż zwykłe tak ofiarne łodzenie, gdy chodzi o dobro żołnierza, i tym razem przyjdą z pomocą T-wo, tambardziel, iż rzeczonych pecherzy do lodu nigdzie dostać nie można.

Teatr, muzyka i sztuka.

Teatr Polski.

W sobotę Teatr Polski daje po raz drugi „Szlakiem Legionów” piękny poemat dramatyczny w 4 aktach H. L. hr. Morstina, który wprowadza nas do cichego mawowskiego dworu i tam w barwnych obrazach tajemnicę legionów odsłania.

Te tr przygotowało „Jasienne skrzypce” głośną sztukę I. Surguczewa, którą grał z wybitnym powodzeniem Teatr Stanisławski. Do głównej roli przystąpiła dyrektorka i artystka p. Z. Jakubowska, która kreowała tę postać z dużym powodzeniem na scenach rosyjskich. Sztuka ta dotychczas na żadnej scenie polskiej grana nie była.

Przybytko - Potocki, Osterwa i Brydziński.

Dziś w Teatrze Polskim przy ul. Cegielnianej odbędzie się pierwszy z dwu zapowiedzianych występów trojki światnych artystów Teatru Polskiego w Warszawie — Przybytko-Potocki, Osterwa i Brydziński. Ten niezwykle sepiół aktor, stanowiący oblicie pierwszego teatru dramatycznego w Polsce odegra trzy pierwszorzędne utwory dramatyczne; dwu autorów polskich — Grubińskiego („Młodość”) i Górczyńskiego („Inteligent”), oraz perł twórczości scenicznego Schnitzlera — „Kłacyjkę”. Same nazwisko wykonawców mówią za siebie. Są oni prawdziwymi wirtuozami słowa żywego. Napewno też występy ich będą prawdziwymi koncertami gdy scenicznymi.

Po-ostate w niewielkiej ilości bilety można nabywać w cukierni W-go Gostomskiego (daw. Roszkowski); bilety zaś wykupione na „Kochanków” na 5 h. m., wale są na 7-go, zaś na 6-go na 8 h. m.

GIEŁDA.

Warszawa, 6 sierpnia	
Wark. kup. Ząd. Posa	
Ruble carskie a 500	108.50-109.25
Ruble dumskie a 1000	49.50-51
Korony	51.80-52
Franki	301.25-00
Szterlingi	98.50-100.00
Dolary	20.25

Benefis **Ro n. Gerasieńskiego** **nowy program.** Kasa otwarta od 11—1 i od 5 — 10 wiecz.

Łódź, dn. 6 sierpnia 1919 r.

Równocześnie prosimy zgłaszać do oddziału metali zapotrzebowania na **pakunki kotłowe i rurowe** oraz na **blache miedzianej** grubości 1, 2, m/m 2. m/m. i 3 m/m.

Zapisy i egzaminy odbywać się będą w gmachu G-mnazjum Państwowego im. M. Kopernika (Nowo-Cegielniana 9).
Dyrektor H. Goltrowski.

Poleca Sz. odbiorcom: Szkło wodne, kwasy siarczany i solne, sól glauberską — kryształ (kaleyliz) łóg sodowy, olej turecki, oleinę, szpiki oleinowe i mineralne, oleje mineralne, smary „Tovotta“ i do osi, wazelinę aptekarską i techniczną i t. d. w ładunkach maszynowych i detalicznych po cenach przystępnych.

oraz mydła Johnson'sse.

44 Piotrkowska 44.

ChOROBY skórne i weneryczne
Godziny przyjęć: od 9—11 i od
6—7 i pół p. p. Panie 11—12 rano.

(specjalnie żołądka i kiszek)
Łódź, ul. Piotrkowska № 120
 Od 9—11r. i od 5—7 po poł.

Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne.

Przyjmuje od 4—6.
Przeprowadził się na
ul. Krótka № 9.

i kosze po cenach
niskich
wykonuje gustownie
KWIACIARNIA
:: Główna 2 ::

Wykonuje wszelkie roboty w zakresie
Litografii, Drukarni i Introligatorni wchodzą-
ce jak: papiery wartościowe, podręczniki
szkolne, wszelkie druki afiszowe w kolorach,
księgi handlowe, torebki, pudełka i t. p.

Kolejki wążkotorowe dla celów przemysłowych
Lokomobile, maszyny parowe, motory,
maszyny, artykuły techniczne,
Pompy parowe, dźwigi,
materiały budowlane.

w większych ilościach ma do sprzedania i prosi o oferty **Pabianicka Fabryka Pianin**

Akuszerka M. Dziymała
przyjmuje, ul.

szkl 123.